

1. Να αποδείξετε ότι, για πολύ υψηλές τιμές του δυναμικού, ϕ_0 , το δυναμικό της διπλοστιβάδας σε μεγάλη απόσταση από την επιφάνεια, ελαττώνεται σύμφωνα με τη σχέση:

$$\phi = \frac{4RT}{zF} e^{-\kappa x}$$

Λύση

Απ' ευθείας ολοκλήρωση της:

$$\frac{d\phi}{dx} = -\left(\frac{8RTc}{\epsilon_0\epsilon}\right)^{\frac{1}{2}} \sinh \frac{zF\phi_0}{2RT}$$

Δίνει:

$$\kappa x = \ln \frac{[\exp(\frac{zF\phi}{2RT}) + 1][\exp(\frac{zF\phi_0}{2RT}) - 1]}{[\exp(\frac{zF\phi}{2RT}) - 1][\exp(\frac{zF\phi_0}{2RT}) + 1]}$$

$$\exp\left(\frac{zF\phi_0}{2RT}\right) \gg 1$$

Για πολύ μεγάλες τιμές του ϕ_0 με αποτέλεσμα, ο τελευταίος όρος τόσο του αριθμητή όσο και του παρονομαστή απλοποιούνται. Σε πολύ μεγάλες

$$\exp\left(\frac{zF\phi_0}{2RT}\right) \rightarrow 1$$

αποστάσεις $\phi \rightarrow 0$ και . Ο πρώτος όρος στον αριθμητή γίνεται ίσος με περίπου 2, ενώ ο αντίστοιχος όρος στον παρονομαστή, υπολογίζεται από το

αντίστοιχο ανάπτυγμα σε σειρά: $e^y - 1 = 1 + y - 1 = y$, οπότε:

$$\kappa x = \ln \left(\frac{2}{zF\phi} \right)$$

Παίρνοντας την εκθετική συνάρτηση και με τις κατάλληλες πράξεις προκύπτει η ζητούμενη σχέση. Το ζητούμενο εξάγεται εύκολα και από τη σχέση (διαφάνεια 20, μάθημα 4):

$$\tanh\left(\frac{zF\phi}{4RT}\right) = \tanh\left(\frac{zF\phi_0}{4RT}\right) e^{-\kappa x}$$

Με τη βοήθεια των δύο οριακών καταστάσεων:

$$\lim_{\phi \rightarrow 0} \tanh\left(\frac{zF\phi}{4RT}\right) = \frac{zF\phi}{4RT}$$

και

$$\lim_{\phi_0 \rightarrow \infty} \tanh\left(\frac{zF\phi_0}{4RT}\right) = 1$$

2. Υπολογίστε την τιμή της δραστικής (effective) διηλεκτρικής σταθεράς, ϵ' , στη στιβάδα Stern όταν η χωρητικότητα της διπλοστιβάδας είναι $30 \mu\text{F cm}^{-2}$ και η απόσταση μεταξύ του φορτίου της επιφάνειας και του επιπέδου Stern (απ' όπου δηλαδή αρχίζει η διπλοστιβάδα) είναι $4 \text{ \AA}$.

Λύση

Η χωρητικότητα του πυκνωτή, ορίζεται ως ο λόγος του φορτίου σε κάθε πλάκα του πυκνωτή δια της μεταξύ των πλακών αποστάσεως. Η χωρητικότητα η οποία αντιστοιχεί στη στιβάδα Stern είναι:

$$\frac{\sigma}{\phi_0 - \phi_\delta}$$

Όπου σ , το φορτίο σε $x=0$ (επιφανειακό φορτίο). Σύμφωνα με την ηλεκτροστατική θεωρία, η χωρητικότητα ανά μονάδα επιφάνειας για ένα πυκνωτή με πάχος δ (απόσταση μεταξύ πλακών) και σχετική διηλεκτρική σταθερά, ϵ' , είναι:

$$C_{eff} = \frac{\epsilon' \epsilon_0}{\delta}$$

Οπότε

$$\epsilon' = \frac{C_{eff} \times \delta}{\epsilon_0} = \frac{(30 \times 10^{-6} \text{ Fcm}^{-2})(4 \times 10^{-8} \text{ cm})}{(8.85 \times 10^{-12} \text{ Fm}^{-1})(10^{-2} \text{ mcm}^{-1})} = 13.5$$

3. Δώστε μια πρόχειρη γραφική παράσταση της χωρητικότητας της ηλεκτρικής διπλοστιβάδας ενός φορτισμένου σωματιδίου αιωρήματος κolloειδών σωματιδίων συναρτήσει της συγκέντρωσης του ηλεκτρολύτη:
 (α) Στο σημείο μηδενικού φορτίου
 (β) Για τιμή δυναμικού επιφάνειας 200 mV.

Λύση

Ισχύουν οι παρακάτω σχέσεις:

Θεωρία Gouy:

$$C_{diff} = \epsilon_0 \kappa \cosh\left(\frac{zF\phi_0}{2RT}\right)$$

$$\kappa = \left(\frac{2z^2 F^2 c}{\epsilon_0 RT}\right)^{1/2}$$

Θεωρία Stern:

$$C_{Stern} = \frac{\epsilon_0 \epsilon}{\delta}$$

Και η ολική χωρητικότητα θα είναι:

$$\frac{1}{C_{tot}} = \frac{1}{C_{stern}} + \frac{1}{C_{diff}}$$

Οι αντίστοιχες καμπύλες θα είναι:

1. Στο ΣΜΦ, $\sigma_0=0$, $\cosh(zF\phi_0/RT)=1$, οπότε:

$$C=C_{diff}= B_1 C^{1/2}$$

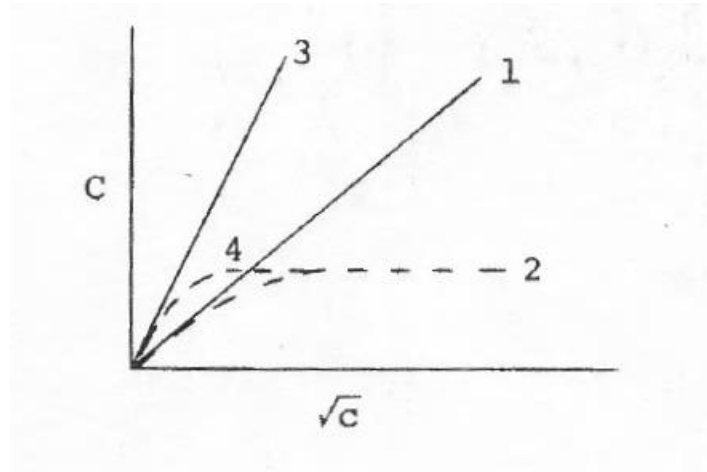
2. Εδώ, $C=C_{tot}$ και για χαμηλές συγκεντρώσεις $C_{tot}=C_{diff, pzc}$ και για υψηλές συγκεντρώσεις $C_{tot}=C_{Stern}$

3. $\phi_0 \neq 0$, $\cosh(zF\phi_0/RT) > 1$, οπότε

$C=C_{diff} = B_2 C^{1/2}$ με $B_2 > B_1$

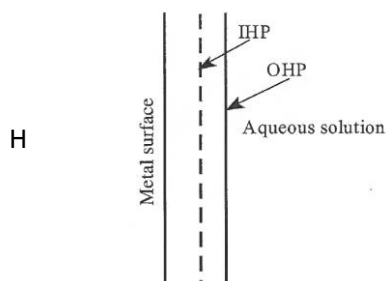
4. Όπως και στην περίπτωση 2

Το διάγραμμα για τις 4 περιπτώσεις θα είναι:

Επειδή $\cosh(zF\phi_0/RT) = 27$ για $z=1$ και $\phi_0=200\text{mV}$, η κλίση της γραμμής 3 είναι 27πλάσια της κλίσης της 1.

4. Σε περίπτωση όπου υπάρχει φορτίο στο IHP και αν στις δύο περιοχές υπάρχουν χωρητικότητες οι οποίες δίνονται από τις:

$$K_1 = \frac{\sigma_0}{\psi_0 - \psi_i} \quad \text{και} \quad K_2 = -\frac{\sigma_d}{\psi_i - \psi_d}$$

ολική χωρητικότητα θα είναι:

$$\frac{1}{C_T} = \frac{1}{K_1} - \left(\frac{1}{K_2} + \frac{1}{C_d} \right) \frac{d\sigma_d}{d\sigma_0}$$

Υπό την προϋπόθεση ότι η K_2 είναι ανεξάρτητη του σ_0 .

Αποδείξτε ότι αν σ_i είναι μικρό, θα ισχύει ότι:

$$\frac{1}{C_T} \approx \frac{1}{K_1} + \frac{1}{K_2} + \frac{1}{C_d}$$

5. Αποδείξτε ότι η ολοκληρωμένη και η διαφορική χωρητικότητα της διπλοστιβάδας συνδέονται με την εξίσωση:

$$C = K + E \left(\frac{\partial K}{\partial E} \right)_{\mu} \quad \text{και συνεπώς ότι είναι ίσες στο ηλεκτροτριχοειδές μέγιστο (ecm)}$$

(υπόδειξη: Εξ ορισμού $K = \sigma_0 / (E - E_{ecm})$)

Λύση

$$\frac{\sigma_0}{\psi_0 - \psi_d} = \frac{-\sigma_d}{\psi_0 - \psi_d} \quad K_1 = \frac{\sigma_0}{\psi_0 - \psi_i}, \quad K_2 = -\frac{\sigma_d}{\psi_i - \psi_d}$$

$$\frac{1}{C_T} = \frac{d\psi_0}{d\sigma_0} \quad \text{και} \quad \psi_0 = \frac{\sigma_0}{K_1} + \psi_i = \frac{\sigma_0}{K_1} - \frac{\sigma_d}{K_2} + \psi_d$$

$$\begin{aligned} \therefore \frac{1}{C_T} &= \frac{1}{K_1} - \frac{1}{K_2} \frac{d\sigma_d}{d\sigma_0} + \frac{d\psi_d}{d\sigma_0} = \frac{1}{K_1} - \left[\frac{1}{K_2} - \frac{d\psi_d}{d\sigma_0} \frac{d\sigma_0}{d\sigma_d} \right] \frac{d\sigma_d}{d\sigma_0} \\ &= \frac{1}{K_1} - \left[\frac{1}{K_2} + \frac{1}{C_d} \right] \frac{d\sigma_d}{d\sigma_0} \end{aligned}$$

Για μικρό σ_i , $\sigma_d \sim \sigma_0$ και $d\sigma_d/d\sigma_0 = -1$, οπότε:

$$\frac{1}{C_T} = \frac{1}{K_1} + \frac{1}{K_2} + \frac{1}{C_d}$$